

Přehled judikatury ve věcech předběžných opatření

eFocus

Právní úprava předběžných opatření je stále podrobnější a komplikovanější. Přibývají nové typy předběžných opatření a rovněž instituty, které mají zneužívání předběžných opatření zamezit. I z těchto důvodů naše nakladatelství přistoupilo k vydání tohoto Přehledu.

Pokud se judikatura v některých problémových směrech vyvíjí nebo není jednoznačná nebo pokud některý institut doznává od 1. 1. 2014 zásadnějších změn, připojuje autor k textu vlastní poznámku, v níž situaci komentuje, včetně uvedení, do jaké míry je judikatura využitelná.

Přehled se zabývá například těmito tématy:

- pravidla řízení o předběžném opatření
- důvody pro vydání předběžného opatření
- následky nesplnění povinnosti uložené předběžným opatřením
- výkon předběžných opatření
- předběžná opatření v řízení podle soudního řádu správního

Závěrečné kapitoly se věnují podobným institutům předběžnému opatření, a to smírčímu řízení, prohlášení otcovství a zajištění důkazu.

Autorem Přehledu je odborník na občanské právo procesní, místopředseda okresního soudu Plzeň-město JUDr. Karel Svoboda, Ph.D.

Přehled judikatury ve věcech předběžných opatření

sestavil: Karel Svoboda

nakladatelství Wolters Kluwer, 2013, 224 stran

Publikaci lze objednat >>> [zde](#).

Z publikace vybíráme právní větu judikátu, který se věnuje skutkovým okolnostem vzneseným v odvolacím řízení:

Skutkové okolnosti vznesené v odvolacím řízení

čl. 13 Úmluvy

čl. 11, čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 2 Listiny

§ 74 odst. 1, § 75c odst. 3, 4, § 102, § 170 odst. 1 o. s. ř.

I. Odvolací soud je povinen při rozhodování o předběžném opatření přihlídnout k okolnostem, které dokládá odpůrce, i když byly uplatněny až po vynesení rozhodnutí ze

strany soudu prvního stupně. Jestliže tyto okolnosti mohou přivodit jiné (zamítavé) rozhodnutí o předběžném opatření, je povinen poskytnout navrhovateli prostor k uplatnění protiargumentů.

II. Odvolací soud může rozhodnutí soudu prvního stupně o předběžném opatření změnit. Zásada dvojinstančnosti totiž sama o sobě není principem, který by požíval ústavní ochrany.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 7. 2012, sp. zn. II. ÚS 2485/11

ASPI JUD220137CZ

Z odůvodnění:

U Městského soudu v Praze bylo vedeno řízení o zaplacení částky 1 054 048 Kč s příslušenstvím mezi stěžovatelem jako žalobcem a žalovanou Festina, spol. s r. o. V průběhu řízení byl soudu doručen návrh stěžovatele na vydání předběžného opatření s odůvodněním, že žalovaná se snaží zbavit svého majetku a panuje zde tedy důvodná obava, že výkon soudního rozhodnutí v uvedeném řízení může být ohrožen. Soud prvního stupně návrhu vyhověl a žalované zakázal disponovat s konkrétními nemovitostmi v obci Hoštka a v Praze.

Vrchní soud v Praze rozhodnutí soudu prvního stupně zčásti potvrdil (omezení nakládání s nemovitostí v Praze) a zčásti změnil s tím, že žalovaná i nadále může disponovat se svojí nemovitostí v obci Hoštka. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem nalézacího soudu, že výkon budoucího meritorního rozhodnutí soudu by mohl být jednáním žalované ohrožen, nicméně na rozdíl od nalézacího soudu měl za to, že jej spolehlivě zajistí jedna ze stěžovatelem specifikovaných nemovitostí, tedy že omezení dispozice se všemi nemovitostmi je zjevně nepřiměřeným zásahem do poměrů žalované. Přitom přihlédl i k doloženému tvrzení žalované, že nemovitost v obci Hoštka byla již prodána třetím osobám.

Stěžovatel (žalobce) napadl rozhodnutí odvolacího osudu ústavní stížností. Vrchnímu soudu v Praze vytýká, že bez důkladného zvážení vzal v potaz námitky žalované, aniž by sám dostatečně ověřil právní stav nemovitostí. Přihlédl tak k námitce přiměřenosti hodnoty pohledávky a hodnoty věci, o níž sám konstatoval, že není zákonným kritériem pro rozhodnutí o návrhu na nařízení předběžného opatření, a nezkoumal, že na předmětných nemovitostech v obci Hoštka i v obci Praha - Řepy byla již ke dni podání návrhu na nařízení předběžného opatření evidována omezení vlastnického práva a právní vady v podobě zástavního práva smluvního, nařízení exekuce a zástavního práva exekutorského. Tyto právní vady způsobují, že ani prodej všech nemovitostí nemusí postačovat k uhrazení dluhu vedlejší účastnice, což vede k ohrožení oprávněných majetkových zájmů stěžovatele. Za nedůvodný označil stěžovatel rovněž argument soudu, že nemovitosti v obci Hoštka byly již prodány třetím osobám, neboť do doby podání návrhu na nařízení předběžného opatření a posléze i do podání ústavní stížnosti nedošlo k převodu vlastnického práva k předmětným nemovitostem a jsou tedy stále ve vlastnictví vedlejší účastnice.

Ústavní soud posoudil stížnost jako nedůvodnou. - Při rozhodování o předběžném opatření směřujícím k uložení zákazu nakládat s určitými věcmi nebo právy nebo zákazu něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet, musí soud též zvažovat přiměřenost újmy, která by nařízením předběžného opatření vznikla žalovanému. Újma žalovaného nesmí být zřejmě nepřiměřená výhodě, které se nařízením předběžného opatření dostane žalobci.

Ústavní soud nepochybuje o tom, že odvolací soud při svém rozhodování všechna tato interpretační pravidla dodržel. Z povahy řízení o návrhu na nařízení předběžného opatření vyplývá, že soud

vzhledem ke krátké lhůtě, v níž musí o takovém návrhu rozhodnout, nemůže provádět dokazování a vyjde pouze ze skutečností tvrzených v návrhu, jež jsou v době jeho podání osvědčeny. Stěžovatel dané povinnosti „tvrzení“, jak vyplývá z obsahu spisu, ovšem řádně nedostal. V podaném návrhu na nařízení předběžného opatření není ani zmínka o tom, že na nemovitostech vedlejší účastnice vážnou jakékoli právní vady. Stěžovatel rovněž nijak nereagoval na námítky vedlejší účastnice, podle nichž tržní, resp. kupní ceny předmětných nemovitostí ve svém součtu několikanásobně převyšují žalovanou částku a nařízené předběžné opatření je tak nepřiměřené, kteréžto vznesla v podaném odvolání, jež bylo právní zástupkyni stěžovatele doručeno dne 11. 5. 2011 (viz č. 1. 35 přiloženého spisu). Tento nedostatek vlastní procesní aktivity nelze přitom zhojit v řízení před Ústavním soudem, kde stěžovatel, prostřednictvím totožné právní zástupkyně, poprvé uplatnil zmíněnou argumentaci.

Nepřípadnou shledal Ústavní soud i námítku stěžovatele stran zásahu do jeho práva na spravedlivý proces, spočívajícího v porušení zásady dvojinstančnosti řízení. Zásadu dvojinstančnosti v civilním řízení nelze v žádném případě považovat za princip či základní právo požívající ústavněprávní ochrany. Takové základní právo v oblasti občanskoprávního řízení není garantováno ani Listinou, ani mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách (právo na dvě instance garantuje toliko pro oblast trestního soudnictví čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě). Pokud odvolací soud změni rozhodnutí soudu prvního stupně a sám ve věci rozhodne, nelze takový postup sám o sobě považovat za porušující základní práva účastníka řízení. Z hlediska kautel spravedlivého procesu bylo v této souvislosti rozhodné, že stěžovatel měl možnost seznámit se s rozhodnými argumenty vedlejší účastnice před rozhodnutím Vrchního soudu v Praze a mohl na ně i reagovat.

Poznámka autora: Z důvodů, které jsem uvedl v poznámce k předchozímu usnesení Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 2485/12, pokládám právě prezentovaný závěr Ústavního soudu o tom, že odvolací soud má přihlídnout i k novým argumentům vzneseným až v odvolacím řízení, za teroeticky problematický. Nicméně z ryze praktického pohledu jej lze zaštitit tím, že odvolací soud by neměl potvrzovat rozhodnutí, o němž předem ví, že bude zrušeno, pokud bude podán návrh na jeho derogaci ve smyslu § 77 odst. 2 o. s. ř. Při takovém přístupu je však třeba respektovat, že usnesení odvolacího soudu, jímž verdikt soudu prvního stupně změni tak, že návrh na nařízení předběžného opatření zamítne, zpravidla má na aktuální vztahy mezi účastníky zásadní vliv (i nepravomocné usnesení prvostupňového soudu o nařízení předběžného opatření je předběžně vykonatelné). Proto je třeba za takové situace navrhovateli ještě jednou poskytnout prostor k přednesení argumentů ve prospěch již vydaného předběžného opatření. – V řízení o předběžném opatření lze tedy obhajovat tezi, že je to právě navrhovatel, který má mít první a zároveň poslední slovo (viz § 75 odst. 1 o. s. ř.). Tato jeho nesporná výhoda je do jisté míry vyvážena jeho povinností složit jistotu (§ 75b o. s. ř.) a povinností navrhovatele nahradit újmu způsobenou vydáním předběžného opatření, které se dodatečně (s ohledem na výsledek řízení ve věci samé) ukázalo jako nedůvodné (§ 77a o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Ocenění Flamma získaly Ivana Janů, Jitka Chizzola, Ženy v právu a projekt Máš na to nadace Evy Pavlové](#)
- [Kultura jako prestižní benefit: Proč by právní firmy měly sázet na „inteligentní zážitky“? Rozhovor s JUDr. Martinou Jankovskou](#)
- [ROWAN LEGAL povyšuje Jakuba Jirovského, Lindu Coufalovou, Evu Pavelkovou a Ondřeje Špičáka](#)

- [Aktuální problémy v rodinném právu](#)
- [Wolters Kluwer uvádí na český trh AI právní pracovní prostor Libra s integrovaným obsahem ASPI](#)
- [HAVEL & PARTNERS má tři nové counsely a na seniornější pozice postupuje dalších 16 lidí](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #6: Startupy, AI a Izrael - Kde dnes vznikají miliardové výnosy](#)
- [Aktualizovaná pozvánka na vzdělávací akce pořádané Jednotou českých právníků v I. pololetí roku 2026](#)
- [České podnikatele nadále svazuje složitá legislativa. Změna nemusí přijít jen od politiků](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #5: Rodinná válka o majetek - jak jí předejít?](#)
- [Chambers Europe 2026: ROWAN LEGAL je nově na špičce v compliance, právu TMT dominuje už deset let](#)